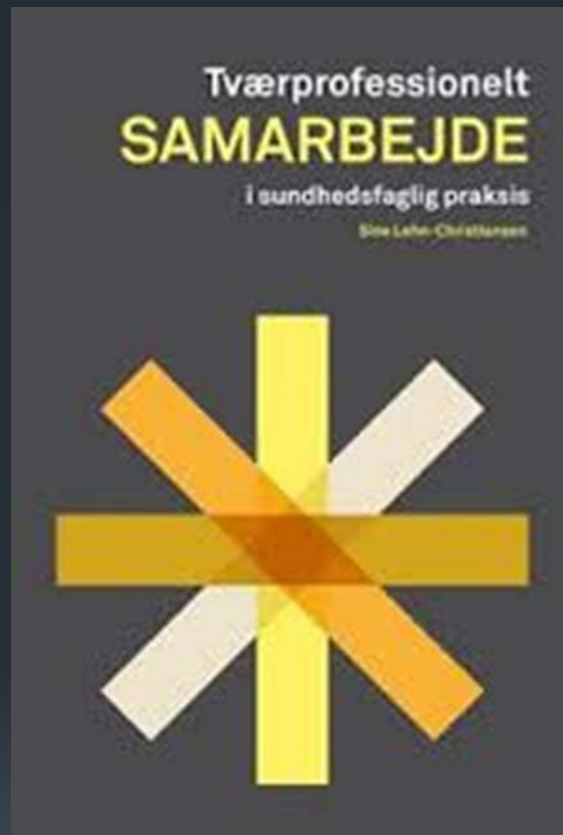

Gerontologisk Årskonference
November 2016

Udfordringerne i tværprofessionelt samarbejde

Sine Lehn-Christiansen
Ph.d., Lektor, Uddannelsesleder, Forskningsgrubeleder
Center for Sundhedsfremmeforskning (CESUF)
Roskilde Universitet

Hvorfor skal det tværprofessionelle samarbejde styrkes?

Rationaler:

1. Problemløsning
2. Patient/borger-centrering
3. Systemoptimering
4. Professionalisering

Lehn-Christiansen 2016

Ældre medicinske patienter skal ”mødes af et sundhedsvæsen, der samarbejder på tværs af sektorer og på tværs af faggrupper om at yde sundhedsfaglig pleje og behandling af ensartet høj kvalitet”

(Sundheds- og ældreministeriet 2016)

Idealiseringen af tværsamarbejdet som en win-win-win-situation

Et bedre samarbejde mellem faggrupperne – på tværs af diagnoser og faggrupper – kan sætte fokus på patientens komplekse behov og dermed på sygehusenes kerneopgave (...) Gennem relationel koordinering og IPLS – interprofessionel læring og samarbejde – kan sygehusene forbedre kvaliteten for patienterne, effektivisere ydelserne og skabe trivsel for medarbejderne (Albertsen, Jeppesen, & Hvenegaard 2012, 84).

Hvad er tværsamarbejde – i praksis?

Betegnelse	Forklaring
Sameksistens	Man arbejder samme kontekst (afdeling/sted), men løser forskellige opgaver. Man er kun indirekte involveret i hinandens opgaver.
Informations- og videndeling	Man 'deler' en patient/borger i kraft af den information, man har om patienten/borgeren og dennes forløb, men har ellers ikke noget med hinandens opgaveløsning at gøre.
Koordinering	Koordinering fokuserer på at få et patientforløb eller elementer i en behandling til at spille sammen. Det handler om at rekvirere blodprøver, skanninger, eller at der er nogle andre professionelle, der tager over ved sektor overgange eller overgange inden for den enkelte sektor.
Samhandlen	Man gør noget sammen, fx opererer eller træner med en patient. Samhandlen indebærer at man er tilstede sammen og gør noget sammen
Faglige drøftelser og fælles beslutningstagen	Man drøfter sagen og mulig behandling, pleje eller rehabilitering ud fra forskellige faglige perspektiver og tager en fælles beslutning.
Praksisudvikling	Man har et fælles mål om at skabe forandringer i praksis, fx ved at være engageret i et fælles udviklingsprojekt. Det kan handle om udvikling eller implementering af nye teknologier, nye behandlingsformer, nye måder at dele viden på eller ny måder at inddrage patienter på.

Forskellige forståelser af dagsordenen for tværsamarbejde

Diskursnavn	Tværbegreber diskursen knytter an til	Centrale diskursproducenter og aktører i DK	Målet for samarbejdet – ud over patientinddragelse
Det lærende tværsamarbejde	Tværfaglighed, interprofessionel læring, tværprofessionelt samarbejde	WHO, Professionshøjskolerne IPLS, Enkelte danske sygehuse,	De professionelle læring
Det demokratiserede tværsamarbejde	Tværfaglighed, tværprofessionalitet	Repræsentanter for faglige grupper, professionshøjskolerne	Opdyrkning af nye samarbejdsrelationer og -former mellem professionelle med forskellige fagligheder og positioner ud fra et ønske om (mere) ligestilling mellem faglige perspektiver og øget fælles beslutningstagen
Det organisationsoptimerende tværsamarbejde	Relationel koordinering (RK), Interprofessionelt samarbejde, tværfagligt samarbejde	Jody Gittell, IPLS, sygehuse, enkelte kommuner, konsulentvirksomhed	Organisationsudvikling med fokus på forbedret, målbar kvalitet i serviceydelsen gennem styrket opgavekoordinering med fokus på professionelle relationer og intern kommunikation
Det radikalt grænseoverskridende tværsamarbejde	Samskabelse, co-creation, collaborative practice	WHO, KL, Professionshøjskolerne	Løsning af fag- og sektoroverskridende problemstillinger og problemer der opstår pga. ressourcemangler i velfærdsstaten med fokus på inddragelse af aktører fra civilsamfundet og markeds kræfter

Hierarkiske organisationer og faglige statushierarkier

Komplementerende, ligeværdige fagligheder?

Eller overlappende, fleksible, konkurrerende fagligheder?

Vi arbejder på at få en tværfaglig database omkring rygpatienter. Men lige i øjeblikket, bliver den sådan holdt på lægelig side, fordi de vil gerne udvikle den. De vil gerne gøre den færdig, og de vil gerne kvalificere den yderligere, og så skal vi nok få lov at se den.. Altså, så kan vi så blive tværfaglige bagefter ik, Så det er sådan lidt .. Der er nogle ting, hvor det bliver sådan ”Jamen, så ordner vi lige det, og så kan I få lov at være med, ik”.. Hvor det der med at tænke det som team, ik... Så skal man stå og banke på hele tiden, for at få lov at være med... I stedet for at tænke, jamen, hvordan kan vi kvalificere det yderligere? Hvordan kan vi fra start af kan se, at vi kan bruge det i forhold til vores faglighed, ik.. Hvis vi alligevel skal lave det fælles på et tidspunkt, ik...
(Fatema, Fysioterapeut, hospitalsansat)

Hvad sætter reelt dagsordenen i det tværprofessionelle samarbejde?

- Professionelle og sundhedspolitiske ønsker om at skabe sammenhæng og sundhed for patienter og borgere
- Faglige hierarkier og biomedicinsk dominans
- Stadigt højere grad af faglig specialisering og organisatorisk fragmentering
- Politisk, organisatorisk og professionelt fokus på optimering, effektivisering og målbar kvalitet
- Besparelser og manglende ressourcer

Hvis vi vil styrke tværsamarbejdet skal vi

1) diskutere målet med samarbejdet – og ikke tro at der er tale om en win-win-win situation

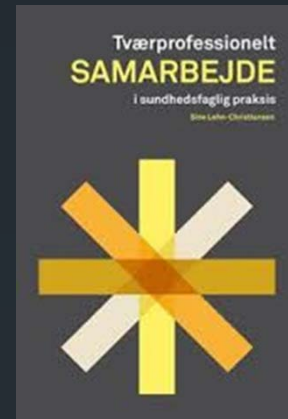
▪ 2) Eksplicit adressere spørgsmålet om magt og styring

- professionelle grupperes magt og statuskampe
- styringsmagt og de-professionalisering
- økonomisk magt og (u)privilegerede patienter
- politisk magt

3) Diskutere hvilket sundhedsvæsen vi vil have nu og fremover?

Skal vi bruge tværsamarbejde som en løftestang til forandre de faglige arbejdsvilkår i sundhedsvæsenet eller til

Anvendt litteratur

- Albertsen, K., Jeppesen, D., & Hvenegaard, H. (2012). Samarbejde om kerneopgaven. In *Sund ledelse: 19 bud på god sygehusledelse 41 teoretikere og praktikere drøfter ledelsesudfordringerne i sygehusvæsenet*. DJØF, Danske Regioner og Dansk Selskab for ledelse i Sundhedsvæsenet, 84–98
- D'Amour, D., & Oandasan, I. (2005). Interprofessionalism as the field of interprofessional practice and interprofessional education: an emerging concept. *Journal of Interprofessional Care*, 19 Suppl 1, 8–20.
- Højholdt, A. (2016). *Tværprofessionelt samarbejde i teori og praksis*. 2.udg, København: Hans Reitzel.
- Lehn-Christiansen, S. (2016a). *Tværprofessionelt samarbejde i sundhedsfaglig praksis*. København: Munksgaard Danmark
- Lehn-Christiansen, S. (2016b). Kampen om tværsamarbejdet. *Tidsskrift for Arbejdsliv*. In press